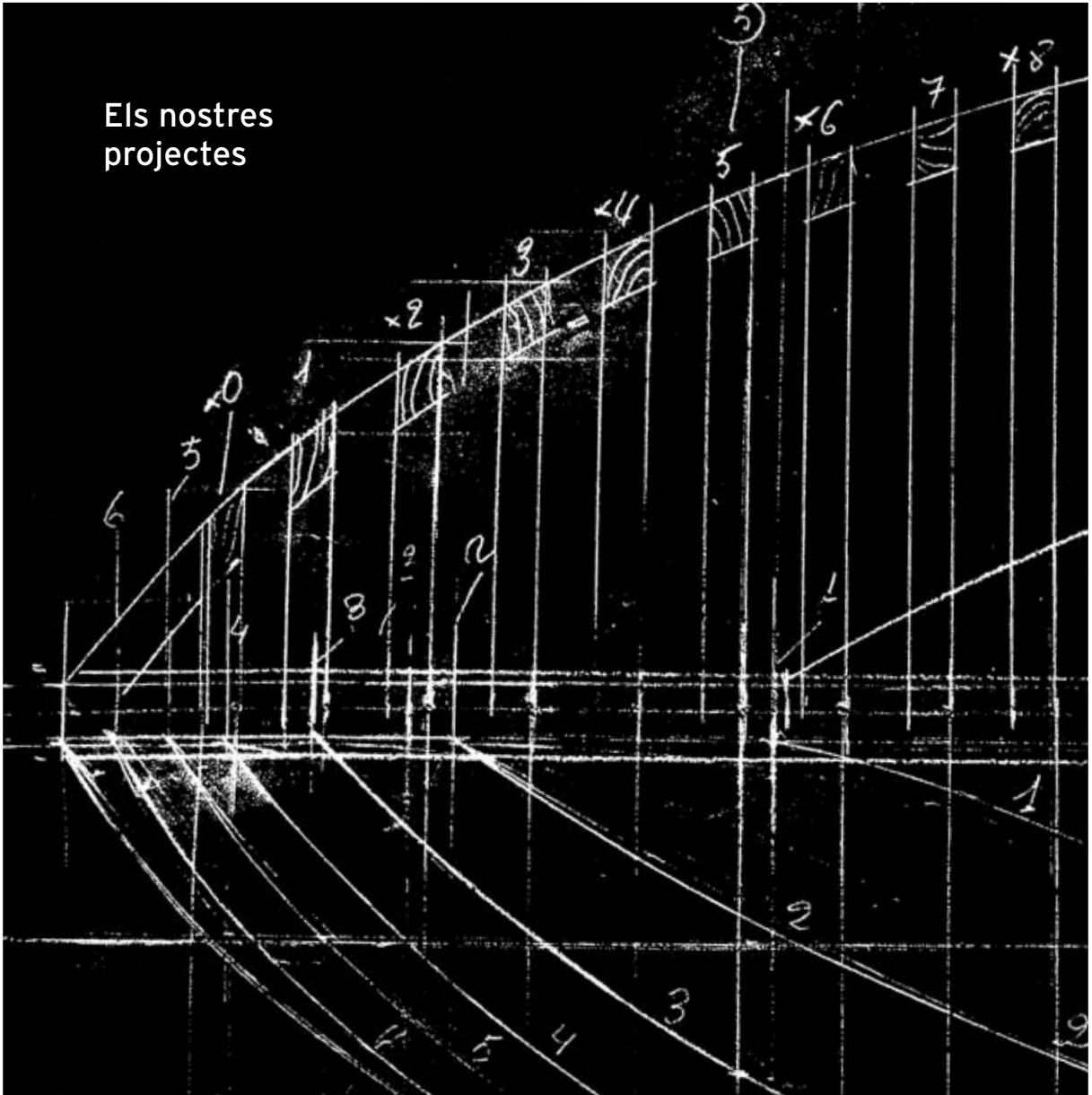

Els nostres projectes

La fusta, el ferro i la fibra. Memòria oral de les drassanes de Barcelona (1939-1992)

Isabel Graupera Gargallo i Lluís Burillo Toledano

La recerca amb fonts orals sobre el moviment obrer a les darreres drassanes de Barcelona, guanyadora de l'edició de l'any 2009 del Premi Josep Ricart i Giralt del Museu Marítim, ha arribat a la seva recta final. Inicialment, l'equip d'investigació –format per Isabel Graupera i Lluís Burillo– es va proposar l'anàlisi de les relacions laborals a les drassanes del Port de Barcelona durant el tardofranquisme i la Transició, amb l'objectiu de descriure un suposat moviment obrer en possible sintonia amb l'ambient polític i sindical de la ciutat en un període tan convuls.

Les entrevistes mantingudes amb nombrosos treballadors, alguns encara en actiu, de les drassanes del Port Vell van revelar la inexistència de qualsevol moviment obrer organitzat, mimètic al de les zones industrials de Barcelona i la seva conurbació, ni tan sols a la mítica Nueva Vulcano, la gran indústria metal·lúrgica que, juntament amb la Maquinista Terrestre i Marítima, havia d'haver convertit Barcelona en una mena de Manchester català a finals del segle XIX.

La informació facilitada pels testimonis seleccionats, però, va ser igualment valuosa per a la reconstrucció de l'activitat constructiva dels mestres d'aixa de la Barceloneta, del motor econòmic que va representar el Reial Club Nàutic durant el franquisme i de la irrupció de la fibra de vidre als anys setanta com a substitut de la fusta, especialment en la construcció d'embarcacions esportives,

per citar algunes de les característiques més representatives de les drassanes de Barcelona de la segona meitat del segle XX.

Els esmentats investigadors, doncs, destaquen alguns aspectes que els van cridar l'atenció i que van desenvolupar en la monografia resultant: 1) Els treballadors de les drassanes de la Barceloneta no tenien cap relació amb el moviment obrer d'altres zones de la ciutat; 2) La propietat familiar dels tallers, el baix nombre de treballadors, l'activitat artesanal i el veïnatge al barri de la Barceloneta són els principals motius de l'absència d'un moviment obrer organitzat; 3) L'arribada de la fibra de vidre, l'abandonament progressiu de la fusta, la crisi del sector pesquer i la manca de viabilitat

econòmica són algunes de les causes del tancament de la major part de les drassanes que van estar en actiu fins a finals dels anys vuitanta.

En la citada recerca es va procedir a la tasca descriptiva del conjunt de petites drassanes barcelonines, la seva ubicació i les seves principals característiques. Els investigadors van recopilar informació, entre d'altres, dels tallers Cardona, Escolà, García, Llastarry, Nautilus, Pons, Vasco-Catalanes, Viudes i Zapata, atès que un dels objectius de la recerca era el d'elaborar un cens amb tots els tallers de construcció de vaixells que van treballar a Barcelona durant l'esmentat període.